

KONEC REVOLTE V ALBANIJI

Trditve albanske vlade, da je bila revolta komunističnega izvora, označujejo v Jugoslaviji za smešno in fantastično

RIM, 18. maja. — Poročila iz Tirane naznanjajo, da je revolta zatrta in da se vrača v deželo normalno stanje. Revolto je inicirala Ethem Tofo, bivši ministar za notranje zadeve in nedavno najintimnejši prijatelj kralja Zoga.

Tirana, Albanija. — "Albanska vlada naznanja, da je zatrla revolto na jugu, ki je trajala 34 ur. Ljudstvo je baje "z entuziazmom" pozdravilo vojaštvo, ki je prišlo za uporniki, kateri so zbežali v gore. Vlada znanjuje, da bi se pričela revolta zato, ker je hotel kralj Zogu liberalizirati deželo in ker je muslimanskim ženam prepovedal zastiranje obrazov. Listine, ki so jih dobili pri ujetnikih, kažejo, da je imela revolta "komunističen" izvor.

BEOGRAD, 18. maja. — Tužnjaši državni in politični krogi smatrajo poročila albanske vlade, češ, da je bila revolta komunističnega izvora, za naravnost smešno in fantastično, in prav tako ne verjamejo vladnemu zagotovitvi, da je bila revolta zatrta.

Prebivalstvo južne Albanije sestojata večinoma iz ultra-reakcijskih, fanatičnih muslimanov, od katerih jih 90 odstotkov ni še nikoli slišalo o komunizmu. Vode revolte pripadajo najbolj reakcijskemu elementu ekstremno nazadnjaškega naroda.

Vzroki revolte so v sovraštvu do kralja Zoga in pa v priznanju statusa quo od strani Jugoslavije. To zadnje pomeni, da so albanski nacionalisti, ki so po vsej priliki začeli revolto, spoznali, da je zaman njih upanje, da bi se Albanija osvobodila italijanske dominacije, ker je Jugoslavija priznala obstoj te stanje stvari. Kralj Zogu je tako osovražen med albanskim narodom, da si ne drzne na cesto; ljudstvo ga namreč dolži, da je prodal deželo Italijanom.

Skok z mostu

Sinoči okoli polnoči je splezal neki možki preko ograje High Level mostu ter se vrgel v globino 250 čevljev globoko. Samomorilec so našli danes zjutraj; njegovo truplo, v katerem je bila zlomljena skoraj sleher na kost, je bilo zagazano med nekim vlačilnim čolnom in pomolom. V njegovih žepih so bile listine, iz katerih je bilo razvidno, da je samomorilec 38-letni John Maltzberger, knjigovodja, stanujoč na 12104 Superior Ave. Pri sebi je imel na svojo zeno naslovljeno pismo, iz katerega se je izvedelo, da se je pripravil z njo, nakar je ona spravila skupaj svoje stvari ter se v takšijo odpravila. V pismu je prosil zeno, naj gre nazaj k njeni hčeri v Tennessee, naj da odvisno obleko dobrodelni organizaciji, njegovo truplo pa naj sežge ter pepel raztrese.

Naši novi naročniki

Zadnje dni so se naročili na list Enakopravnost sledeči rojaki: Rozi Savrček, John Grozdina, Victor Schneller; vsi v Clevelandu, Ohio. Paul Bolha, Akron, O., in John Kloboves, Cortland, Ohio. Vsem novim naročnikom prav lepa hvala!

Katalonci bodo kmalu pričeli z veliko protifašistično ofenzivo

Ofenziva, ki naj razbremeni pritisk na mesto Bilbao, se bo pričela v osmih dneh. Uspehi Baskov v bojih na nož.

PARIZ, 18. maja. — Osemnajst španskih lojalističnih letal, ki so se izgubila v megli, je danes pristalo v južni Franciji. Sedemnajst letal je srečno pristalo na vojaškem letališču v Pau-u, osemnajsto letalo pa je bilo ob pristanku nekoliko poškodovano.

Španskim letalcem se bo dovolil povratek v domovino, toda do francosko - španske meje jih bodo spremljala francoska letala.

BILBAO, Španija, 18. maja. — Barcelonska vlada namerava odrediti novo ofenzivo v aragonskem sektorju, da se olajša pritisk fašistov na Bilbao.

Louis Companys, predsednik Katalonije, je brzojavil: Generalni štab lojalistične vzhodne armade dela načrte za protifašistično ofenzivo na aragonski fronti, katero upa pričeti v osmih dneh.

BILBAO, 18. maja. — V bojih na nož so baskiški lojalisti ustavili fašiste v njih prodiranju proti mestu na višinah Biscargi hriba. Po težkem obstreljevanju lojalističnega topništva, so Baski z bajoneti in ročnimi granatami napadli višine, kjer so jih sprejeli fašisti z ognjem iz pušk in strojne. Kljub žilavemu odporu fašistov, so Baski dosegli vrh hriba ter v bojih na nož so vrgli fašiste iz njihovih postojank.

PARIZ, 18. maja. — List L'Oeuvre poroča, da je bilo v Italiji ustreljenih dvesto italijanskih vojakov, ko se je en celoten polk uprl ter se ni hotel vkrcati za odhod v Španijo.

Isti list pravi, da se po vsej Italiji vrše velike demonstracije proti nadaljnjemu vmešavanju Italije v špansko državljansko vojno.

HENDAYE, francosko-španska meja, 18. maja. — Danes so pričeli padati v mesto Bilbao izstrelki fašistične artilerije, in sicer zdaj prvič, odkar je pričel fašistični general Emilio Mola napadati mesto Bilbao, kar se je zgodilo pred 47 dnevi.

Obravnava proti morilecema

JERSEY CITY, 18. maja. — Včeraj je bila izbrana porota, sami možiki, ki bo podala svoj pravorek v obravnavi proti 18-letni Gladys Mae Knight in njenemu 19-letnemu ljubimcu Donaldu Wightmanu, ki sta dne 31. junija lanskega leta umorila njeno mater, katero sta ubila s sekuro.

Morileca nista kazala nobenega razburjanja ter tudi nista drug drugega pogledala; zdelo se je, kakor da se ne poznata.

Mladinski zbori

Staršem otrok mlad. zborov sporočam, da sem po daljšem preudarjanju prišel do zaključka, da ne bomo imeli izredne vaje. S tem so prihranjeni stroški in pot. Pač pa naročam, da skrbite, da so otroci gotovo na odru Slov. Nar. Doma na St. Clair Ave. v petek ob 6 uri. Imeli bomo vajo in pozneje nastop. Enako naročam odboru za program, da uredi vse potrebno za prevoz ob zgoraj določenem času.

Pozdrav! — L. Seme.

JUSTIFIKACIJA MORILCA

COLUMBUS, Ohio, 18. maja. — Steve Katowicz, star 22 let, bo moral jutri večer umreti na električnem stolu, ker ga je obsojen Martin L. Davey in hotel intervenirati v njegovem slučaju. Katowicz je bil obsojen na smrt, ker je lansko leto ubil v Toledu tekom roparskega napada nekoga grocerista.

Banket SNPJ

Tajnike društev S. N. P. J. se uljudno poziva, da prinesejo neprodane vstopnice za banket, ki se vrši v počast delegaciji S. N. P. J. prav GOTOVO jutri-četrtke večer v S. N. Dom in jih izročijo tajniku Clevelandске Federacije S. N. P. J. Jos. Terbižanu, da se bo zamoglo preračunati, za koliko oseb se bo pripravilo banket. Prosimo, ne prezrite tega poziva in se vsi odzovite. — Tajnik

Vesti iz Girarda

Danes sta se oglašila v našem uredništvu Mr. in Mrs. Prevec iz Girarda, ki sta nam sporočila par zanimivih vesti iz življenja ondodnih rojakov. Vile rojenice so se oglašile pri zakorčih Jacobs ter jima pustile v ponedeljek večer lepega sinčka. Mati in dete se nahajata v City Hospital; vse zdravo. — V bolnišnico se je moral podati Anton Dobrovoljec, ki je bil operiran na kili. — Tovorni avto pri W. P. A. delih je poškodoval rojaka Johna Skufco, ki se nahaja v St. Elizabeth bolnišnici, kjer je tudi Anton Dobrovoljec. — Nevarnost stavke pri Ohio Leather Co., je odstranjena, ker je bil v splošno zadovoljnost podpisan nov kontrakt, veljaven leto dni.

KONVENČNI UTRINKI: Malo tega, malo onega

(Zbrano, nabrano, sprejeto in ujet)

Vsaka konvencija mora imeti svoj zoo ali menažerijo. Tudi enajsta jo ima. Neoficijno se poroča:

Prvi dan je bil Bolha nastavljen za vratarja, Komar pa je avanziral na podpredsedniški stol. Zborovalci so bili: Lisjak, Medved, Golob, Cucek, Vidri, Kralji, Škofje in Klunači. Seboj so imeli Brusse in Stroj in sedeli so okrog Močnika.

Potek zborovanja je bil zadovoljiv!

Važno! — Delegat, ki se je zbudil pred S. N. Domom naj se zglaš pri sprejemnem odboru v prizidku, ki preskrbi medicino, da se mu ne bo več kaj takega pripetilo.

Shades of Rip Van Winkle! Kralj Matjaž, ki se še ni prebudil! ... Neki cenjeni delegat je rekel, da bi rad dobil kvartir pri kakih — Avstrijcih ...

Neki drug cenjeni delegat pa je stanovanjskemu odboru zaupal, da hoče imeti tekočo vodsko sobo ... Takih sob v metropoli žal še nimamo. Ampak, belive it or not, v Clevelandu imamo trgovine, ki prodajajo ptičje mleko in žabjo volno.

Konvenčne prireditve

Nocoj, v sredo 19. maja, bo vprizorilo slovensko dramsko društvo Ivan Cankar na čast delegatom sijajno komedijo "Vražja vdova". Predstava se vrši v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave. Glavno vlogo igra Miss Josie Milavec, katere kreacija bi delala čast vsakemu odru. — Delegatje, ki želijo par ur sijajnega razvedrila, naj ne zamude te predstave.

Raketirji spoznani za krive

CLEVELAND, O. — Max Diamond in Louis Rothkopf, notorična raketirja, in dvanajst njunih pajdašev, med katerimi je tudi ena ženska, so bili sinoči spoznani za krive na United States District sodišču, ker so kršili mednarodne davčne zakone, tičeče se davkov na alkohol.

Diamond, Rothkopf in še peto drugih so bili tudi spoznani za krive, da so na debelo operirali prostore, v katerih se je točilo žganje in druga opojna pijača, ne da bi plačali kakih davkov, ki se za to določeni.

Vsi obtoženci so vložili priziv za novo obravnavo, glede katere bo odločil v soboto dopoldne sodnik S. H. West, ki je predsedoval vsem obravam.

Na obisk v staro domovino

Danes potujejo iz New Yorka na parniku Normandie na kratke obiske v stari kraj: Mrs. Ana Grajzar in Mrs. Mary Cigoj v Nadles pri Ložu, Mrs. Leopoldina Stajduhar v Batkovec in Mrs. Ana Urbančič z dvema sinoma v Kal pri St. Petru. Potujejo z posredovanjem tvrdeke Kellander. Srečno pot in srečen povratek!

Robinson član najvišjega sodišča?

Robinsonovi prijatelji menijo, da bo vodja demokratičnih senatorjev imenovan za člana najvišjega sodišča.

WASHINGTON, 18. maja. — Na mesto najvišjega sodišča, ki je postalo izpraznjeno z ostavko sodnika Willis Van Devanterja, bo najbrže imenovan Joseph T. Robinson iz Arkansasa, demokratiški "floor leader" v senatu.

Vendar pa vlada med njegovimi kolegi dvom, glede njegovega imenovanja. Ustava namreč prepoveduje imenovanje senatorja ali kongresnika v kak urad čigar dohodki so bili povišani v njegovem terminu službovanja. Če je ta interpretacija korektna, tedaj ne moreta priti v poštev ne senator Robert F. Wagner iz New Yorka, demokrat, niti ne Robinson.

Drugi zadržek je pa njegova starost, ker Robinson je star 64 let, predsednik pa ima med senatorji rekord, da ne bo hotel imenovati za najvišje sodišče nobenega kandidata, ki je prekoračil svoje 60. leto.

Vera peša, pravi pisatelj

CLEVELAND, O. — Dr. H. C. Link, direktor Psychological Service centra, je izjavil, da v tej deželi izgublja vera tla, to pa zaradi naraščanja "liberalne miselnosti." Pešanju vere je mnogo krivo tudi to, pravi dr. Link, ker religija ne zavzame pozitivnega stališča glede komunizma, sedečih štrajkov in hazardnih iger. Z vsemi temi "zlemi" je kompromis nemogoč, in če cerkev ne bo sprejela "ekonomskega Boga", ne bo nikoli več prišla do svojega vpliva in moči.

Delegatinja Močnik je včeraj dobila sopek brez repa. Pritozenga! Zeli takega s popkom in repom!

Opazovalec na galeriji pravi: Če bo slavna konvencija delila nagrade za najboljšega clowna, imam enega v mislih, ki jo je že zaslužil, čeprav je konvencija šele dva dni v teku. Yours for bigger and better clowns!

Delegat Tomšič je obljubil dva sode kalifornijčana in "red hot" koncertino, če slavna delegacija izbere San Francisco za prihodnje konvenčno mesto.

Delegat iz vzhoda: Kakšna pa je Miss Koncertina — blondinka ali brunetka? ...

O Cleveland, o metropola, kako globoko si padla! ... Delegat from somewhere je hotel vedeti, ali bo novi sistem plačevanja voznih stroškov samo na eno stran ali na obe strani. Se je ustrašil, da ga obdržijo tukaj in da ne bo nikoli več videl svoje mile familije ...

Neki delegat se je pritožil, da prihajajo pozdravi od clevelandskih pogrebnikov malo prezgodaj. Pa ja e, da bi nam kdo že prve dni stegnil copate! Pogrebniška postrežba in tolažba pa

utegne biti prav dobrodošla po volitvah glavnega odbora! — Maybe!

Cvetličar Nace Slapnik je kampilje. Z vsako pošiljativo pušeljcev cenjeni delegaciji pomeša med rdeče garttoče nekatere bolj pink. Nace ni politik, pa izgleda, da že ve, kaj dela ...

Delegat Kerže je priporočal konvenciji, da bi si stole tako uredili, da ne bi kazali hrbrtov drug drugemu. Podpora! Saj zdaj je res še prezgodaj, ko bo za kaj takega še toliko časa in vzroka bolj proti koncu konvencije.

Delegat Jurca je ob klobuk! — Kod je hodiv, kje je biv, da je še klobuk zapiv ... nam ni znano, ampak malo smo ga dobili na piko in je že skoro sumljivo, ker se je pritožil radi slabosti v nogah.

Lotrich ima slaba ušesa! Zadržje je napravil iz mlade in hrbrke delegatinje Raunika navadno črno Vrano. Da bi se izmazal, je šel in zvrnil krivdo na Clevelandčane, češ, da nimamo dobrega Doma za konvencijo.

Hvala! Predlagano, da se prihodnja konvencija vrši v S. N. Domu v Chicagu. Pravijo, da je tam sijajna akustika ...

Grozeča nevarnost stavke jeklarjev. Tudi Ford pride na vrsto

Odločitev pade v ponedeljek zvečer. Avtomobilska unija ne bo podpirala neavtoriziranih stavk

Vsega skupaj bi bilo vsled stavke prizadetih 193,000 delavcev

PITTSBURGH, 18. maja. — Philip Murray, desna roka J. L. Lewisa, je izjavil vodstvu Crucible Steel družbe, ki zaposluje 18,000 delavcev, da bi se strinjal s kontraktom, ki bi sličil onemu kontraktu, ki je bil podpisan lanskega marca s podružnicami United States Steel korporacije.

Unijski vodja, ki vztraja še vedno na tem, da bo s štrajki inforisiral, če potrebno, podpis pogodbo, je pristal na to, da bo počakal do ponedeljka na odgovor. To pomeni da bo v ponedeljek zvečer pozval delavce pri tej kompaniji na stavko, če dotlej ne bo podpisan kontrakt.

Republic Steel korporacija in Youngstown Sheet and Tube Co., sta odgovorili na grožnjo unije, da bo pozvala delavce na štrajk, če družbi ne podpišeta kontrakta, s tem, da bosta zaprla svoje naprave, če bi pričeli jeklarji pred njimi piketirati.

V teh dveh tovarnah, v Crucible ter v dveh nadaljnjih neodvisnih jeklarnah je zaposlenih vsega skupaj 193,000 delavcev.

DETROIT, 18. maja. — Homer Martin, predsednik organizacije United Automobile Workers of America, je danes pozval vse lokalne podružnice imenovane organizacije, da se pridružijo kampanji, da se organizira ogromne Fordove naprave, v katerih je zaposlenih 150,000 delavcev.

Obenem pa je posvaril vse članke podružnic General Motors U. A. W., češ, da unija ne bo podpirala nobenih neavtoriziranih štrajkov, kakršnih se je nekaj že vršilo, odkar je unija podpisala pogodbo z družbo General Motors.

Lepi uspehi J. S. K. Jednote

"Nova Doba", glasilo JSKJ, poroča, da je prinesla mladinska kampanja omenjene organizacije do 17. maja jednote že 672 novih članov v mladinski in 156 novih članov v odrasli oddelki. Pred koncem tedna upa jednota izkazati najmanj tisoč novih članov v obeh oddelkih.

Od začetka kampanje, to je od 1. aprila do 15. maja je pristopilo v mladinski oddelki 611 članov, v odraslega pa 141; skupaj 752 novih članov in članic.

Ustanovljeni sta bili tudi dve novi društvi, in sicer angleško poslušalno društvo v Waldezu, Colo., ki je dobilo številko 232. Prihodnjo nedeljo pa se bo vršila ustanovna seja društva št. 233 v Yeagertownu, Pa. Pač krasen napredek slovenske jednote v času, ko slišimo od vsepovsod, da smo kot narod zapisani skorajšnji smrti!

Direktorska seja

Danes zvečer se vrši seja direktorja Slov. Društ. Doma. — Pozivlja se vse direktorje in druge, kateri so pripravljali delovati pri prireditvi 5. in 6. junija. — Odbor.

Konvencija S.N.P.J.

Potek torkove dopoldanske seje
Predsednik Math Petrovich je otvoril zborovanje točno ob 9. uri dopoldne. Ker je bil včerajšnji vratar Bolka mnenja, da je nemogoče delegatu-vratarju zasledovati potek konvencije, se je dalo predsedniku Clevelandске federacije Frank Somraku naročilo, naj dobi stalnega vratarja izven delegacije.

Za "Cankarjevo ustanovo", ki se je organizirala zadnje leto v Clevelandu je pozdravil zborovalce delegat Louis Kaferle, ki je tudi predsednik ustanove. Ugotovil je, da so razmere zadnjih let in pa sramotenje spomina našega delavskega pisatelja Ivana Cankarja napredno misleče rojake v Clevelandu privedle do spoznanja, da je edini način za pobijanje črnih reakcijskih sil, v delavski izobrazbi. Zato so sklenili izdajati mesečno revijo pod imenom "Cankarjev glasnik", katerega namen bo širiti delavsko kulturo med ameriškimi Slovenci. Njegov pozdrav je bil sprejet z živahnimi aplavzom.

Zapisnikar E. Gorshe je prečital zapisnik ponedeljkove jutrišnje seje, ki je bil sprejet brez popravkov.

V soboto se bo dala delegacija slikati, toda se je prepustilo vse podrobnosti glede prostora in slikarja federacijskemu odboru. Ker, pa so delegatje že itak povabljeni na ogled umetniške muzeja, se bo vršilo slikanje najbrže na pročelju slednjega.

Da se ugodno odboru, ki je sporočil, da želi imeti v soboto prosto dvorano v svrhu banketnih priprav, bo v soboto dopoldne zborovanje najbrže v spodnji dvorani.

Zopet je dospelo lepo število pismenih ter brzojavnih pozdravov, toda ker se želi prihraniti konvenciji čim več časa je poročal tajnik Lotrich le imena pošiljateljev ter kratke izčrpe pisem in brzojavk. Došli so tudi pozdravi milvauskega župana Daniela Hoana, ki je obenem povabil prihodnjo konvencijo S. N. P. J. v Milwaukee, Wis. Dospela je tudi ponudba od strani Antona Grdine, da je pripravljen delegatom kazati filme iz starega kraja, ako bi želeli.

Poročali smo že, da je bilo izvoljenih v odbor za pravila 5 članov ter navedli njih imena, toda odbor sestoji iz devetih članov in sicer je po glasovih volitev istih izpadla kot sledi: (Dalje na 2. str.)

Obiski v uradu

V uradu Enakopravnosti so se oglašili sledeči: Mathew Turk in soproga, Chicago, Ill.; Frank Podboy, Parkhill, Pa.; glavni porotnik SNPJ; Louis Karish, Braddock, Pa.; Frank Augustin Imperial, Pa.; Bartol Verant, Aliquippa, Pa.; Podbregar, Witt, Ill.; Luka Vrhovnik, Ely, Minn.; Martin Bolha, Akron, O.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

o raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto \$8.00 za 6 mesecev \$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

"ŠPANSKA TRAGEDIJA"

III.

Francova pripravljenost, da pokolje dva milijona ljudi, če bi bilo to potrebno, da naredi Španijo varno za fašizem, je bila očitna v vsakem kraju na njegovem pohodu v Malago. Sledeča poročila prihajajo od časnikarjev na Francovi strani:

Marbello je zavzela italijanska pehota, podpirana po dveh fašističnih ladjah, po Špani in po italijanski bojni ladji Giovanni di Varazzano. Ti dve hrabri ladji sta streljali na neoboroženo prebivalstvo. Vladne čete, 4,000 mož in fantov, ki niso imeli skoraj nobene vojaške izkušnje, so se umaknile zvečer, nakar se je pripeljal v kraj več tisoč italijanskih vojakov in španskih legionarjev. In še to noč se je pričelo uresničevati proslulo Francovo geslo, da se "restavrira Španijo za Špance" z grozotami, katerim so bili priča časnikarji na Francovi strani.

Španski legionarji so se razdelili v manjše skupine, ki so hodile od hiše do hiše. Potrkali so na vsaka vrata ter zahtevali prostovoljne prispevke po 1,000 peset, za večjo slavo "nacionalističnega" orožja. Zahteva po denarju je imela trojni pomen: prvič, bi taki prispevki napolnili Francovo blagajno, hkrati pa bi tudi dokazali, da je lastnik denarja bogat in po vsej priliki fašist. "Dari-la" po 500 peset so se sicer sprejemala, toda z godrnjanjem, pa tudi onih, ki so dali po 400 ali 300 peset, niso se fašisti zaprli. Toda tisti, ki niso dali nobenega denarja in ki so pošteno dokazali svojo revščino, so bili označeni za "marksiste," naloženi na tovrne avtomobile ter odvedeni neznano kam. Se zdaj ni nikomur znano, kaj se je zgodilo s temi 900 možmi in ženami, ki so bili odpeljani iz Marvella. Oni so enostavno "izginili," da se nikoli več ne prikažejo na dan," kakor pravijo časnikarji.

Naslednjega jutra so fašisti ugotovili, da je dvesto republikanskih miličnikov ostalo v mestu, ker so bili odrezani od glavne republikanske sile, ki se je pravčasno umaknila iz mesta. Ti miličniki so se do smrti utrjeni borili polnih dvajset ur, ko so jim fašisti sporočili, naj se vdajo, ker bodo v tem slučaju postopali z njimi kot z vojnimi ujetniki. Miličniki so se vdali pod pogojem, da se jih bo izročilo italijanski motorizirani koloni v Antequeri.

Resnici na ljubo treba omeniti, da so Italijani človeško postopali s temi miličniki. Dali so jim kruha in cigarete, jim obvezali rane ter jim povedali, da so bili hrabri nasprotniki. Kmalu potem sta prišla inspicirata te ujetnike dva častnika: en italijanski in en španski fašist. Po pregledu ujetnikov sta odšla na italijansko poveljstvo ter zahtevala izročitev teh ljudi, češ, da to niso vojni ujetniki. Italijansko poveljstvo jima ni hotelo izročiti ujetnikov, nakar sta častnika besna odšla, toda se kmalu vrnila z uradnimi dokumenti, nakar jima je poveljstvo izročilo ujetnike.

Zurnalistom ni bil dovoljen vstop k "obravnavi." Vseh 200 miličnikov je bilo obtoženih, da so civilni vojniki ter obsojenih v smrt. "Obravnavi" se je pričela ob 8:10 ter je trajala do 8:20 — natančno deset minut. Natančno ob 8:20 so časnikarji slišali, kako so zaregljale strojnice. Ob 8:24 je bilo vseh dvesto miličnikov mrtvih.

V prvih dneh revolucije so fašisti masakrirali do 50,000 delavcev. Wormser in Maurel, poročevalca pariškega lista Soir, ki je naklonjen fašizmu, poročata, da je bil dne 20. julija v Sevilji izdan ukaz, "da se izčisti delavske mestne četrti z noži in ročnimi granatami." Naslednjega jutra je bilo po ukazu fašističnega generala de Llana ustreljenih 150 delavcev, dan pozneje enaka hekatomba.

Newyorški list Herald Tribune poroča iz Granade o sistematičnem ubijanju delavcev. Vsega skupaj je bilo v Granadi poklanih 5,000 delavcev.

To naštevaje lahko nadaljujemo, dokler pride število v sto tisoče. Dvoje dejstev je očitnih: 1. da fašisti namenoma morijo vse delavce, ki so člani unij, hkrati pa apelirajo na krščanski svet, naj sankcionira njihov pokolj nad "rdečkarji," da je general Franco na najboljšem potu, da uresniči svojo grožnjo in pokolje 2,000,000 ljudi!

UREDNIKOVA POSTA

Iz Zapadne strani

Da ne bo kdo mislil, da smo že zaspali pri Gospodinskem odseku se naj malo oglasim.

Na zadnji seji nas je bilo precej, še več jih je pa ostalo doma. Zenske smo redno zaposlene, toda za prihodnjo sejo si vzemite čas in pridite na sejo, ker je važno glede piknika Kluba.

Mogoče se je katera prestrašila na zadnji seji, da je bilo preveč kolektanja. Priporočala bi, da se v slučaju bolezni ali kaj primerne plače iz blagajne, ker dosedaj so le one prispevale ki so bile na seji. Na zadnji je dala dva darila Mrs. J. Klimec, in enega je dobila Mrs. R. Stepic, drugega pa Mrs. Fr. Kocivar. Zastopnice Kluba so nam sporočile, da bo na pikniku tudi zabavna igra in se bo oddalo mnogo daril.

Vsaka naj prosí svojega trgovca, da ji kaj daruje, ali pa naj sama kupi kaj za mal denar. Več o tem se bo razpravljalo na prihodnji seji.

Imam za poročati tudi žalostne in vesele novice naših članic. V imenu odseka izrekam sožalje članici Mrs. Mirko Copic nad izgubo edinega sina, starega 15 let, ko ga je nesreča doletela pri ribolovu.

Mrs. Frank Demshar se še nahaja v bolnišnici. Mrs. Fr. Filipci se je vrnila na dom. Pri Mrs. James Stepic se je oglašila teta storklja in pustila fantička. Čestitke! Srečno leto — vse se ženi.

Miss Mary Kljun, naša članica in Anton Mausar se poročita. Mrs. Mausar je članica tega kluba. Tako bo tudi članica Mrs. Fr. Ivančič imela svatbo, mlajši sin John se poroči z Miss Lehrke.

Vsem želim srečo in zadovoljni zakonski stan. In da bi ostali zvesti člani Kluba Zapadnih Slovenskih društev.

Anna Jesenko, tajnica

Otvoritev piknikov

O tej otvritvi smo že nekaj čitali, ampak škodovalo ne bo, ako ponovno opozorim na to našo slovensko javnost.

Veliko sem jih že slišal, ko so dejali: "Miši duš, oprosti, pozabil sem".

Torej da ne bo zopet sličnih izgovorov, naj bo povedano še enkrat, da Slov. Soc. Klub šteje 28 J. S. Z. otvarja pikniško sezono z svojim prvim piknikom, kateri se vrši prihodnjo nedeljo, to je dne 23. maja in sicer pri Mr. in Mrs. Joe Zorn, na Bradley Rd.

Ker je to prvi piknik, pričujemo poveljne vdeležbe. Res je, da imamo v Clevelandu mnogo priredb, katere so v zvezi s konvencijo S. N. P. J. — V nedeljo popoldne je pa naša zabava v prosti naravi in to je vabljivo, zato upam, da čeprav imamo konvencije prireditve v soboto zvečer v S. N. Domu, se bomo že malo odpočili in v nedeljo popoldne gremo po nekoliko svežega zraka, — sveži zrak je nekaj prijetnega.

Zato ne pozabite. Prvi truck odpelje ob 1:30 popoldne in to iz 93 St. in Prince Ave. Vožnja je prosta, kajpak. — Za ples bo igrala dobra domača godba. Za vsa druga, pa bo skrbel tozadevni odbor, kateri kliče vsem prijateljem delavskega pokreta "Dobro došli!"

Jos, Lever

Vabilo na shod

V četrtek 20. maja se vrši shod, ki ga sklicujejo člani JSF v Clevelandu. Shod se vrši v S. N. Domu na St. Clair Ave. ob 7:30 zvečer.

Na shodu bodo nastopili Robert M. Dulea, ki bo govoril v angleščini o unijah in kako jim je potrebna tudi delavska politična akcija.

V angleščini govori tudi Donald Lotrich. On bo govoril o vlogi mladine in njene bodočnosti.

Charles Pogorelec bo govoril o vprašanju, če je še mogoče rešiti publikacije JSF. Frank Zaitz pa o napredku naših delavskih organizacij in ustanov in da je obstoj zajamčen le v delavski ideologiji. Pevski zbor scc. Zarje bo pa predvajal lepe pevske točke. Shodu bo predsedoval L. Zorko. Vstopnina je prosta. Vabljeni ste vsi napredni delavci in vsi člani konvencije SNPJ.

Toraj na svidenje v četrtek, 20. maja.

A. Jankovič

KONVENCIJA S. N. P. J.

(Dalje s 1. strani)

Otto Tekavec iz Clevelanda 119 F. Klune iz Chisholma, Minn. 109, Minka Aleš iz Chicaga 109 Krank Kerže iz New Yorka, 105 Louis Mrmolja iz Clevelanda 102, J. Potokar iz Chicaga 94, F. Modic iz Detroita Mich., J. Hecme iz Auburn, Ill., 83, in L. Kosela iz Ambidge, Pa. 82. Odbor je bil takoj na delo s prošnjo na delegate, da naj vsak, ki ima kakšno priporočilo, ista takoj izroči, da se jih bo jemalo sprotno v pretres.

Prešlo se je na nominacijo v odbor za resolucije. Po končanih volitvah je poročal poverilni odbor rezultat volitev odbora za preiskave, prošnje in prižobe. Izvoljeni so bili: Abram, Perko, Pernel, Trebec in Bolka. Nato se je takoj prešlo na nominacijo odbora za plače, v katerega je sprejelo nominacijo nenavadno veliko število delegatov. Delegat Božič je apeliral, naj se delegatje ne smešijo ter ne sprejemajo nominacij kar tja v en dan, ker na ta način tratijo po nepotrebnem čas in denar. Apeliral je, naj bi se vsaj polovica delegatov odpovedalo nominaciji, toda njegove besede so ostale "glas vpajočega v puščavi".

Po zaključitvi volitev odbora za plače se je prešlo na nominacijo delegatov v odbor za pregledovanje računov delegatov. Ob zaključku teh volitev je poročal poverilni odbor, da so izvoljeni v odbor za resolucije sledeči delegatje: Molek 161, Zaitz 168, Olip 99, Vidmar 71 in Kafferle 71.

Popoldanska seja.

Predsednik Math Petrovich je otvoril sejo ob 1. uri popoldne. Po prečitjanju zapisnika ponedeljkove popoldanske seje se je oglašil k besedi Frank Zaitz ter postavil predlog, da naj se odstavke glede Rooseveltovega poveljnega pisma konvenciji potom "Enakopravnosti" črta iz zapisnika, ker pozdrav ni bil poslan direktno na konvencijo.

Delegati so bili različnega mnenja. Prešlo se je na glasovanje ter je bil predlog sprejet.

Nato je delegatinja Agnes Mejasch iz Chicaga izrazila mnenje, da se ji čudno vidi, kajve hitro spreminja delegacija svoje mnenje. Včeraj popoldne je predsednikove pozdrave tako navdušeno sprejela, danes pa isto črta iz zapisnika. Njej se ni videlo prav nič napačno, če so

prišli pozdravi od predsednika potom lokalnega dnevnika "Enakopravnosti". Stavila je predlog, da se prizna predsednikovo pismo s tem, da se mu vrne, oziroma pošlje pozdrave iz te konvencije.

K besedi se je glasilo več delegatov, ki so bili različnega mnenja. Zaitz je dejal, da če pošljemo pozdrav enemu "političnu", potem jih pošljimo vsem, županu Clevelanda, guvernerju Ohija, itd. Več delegatov je pa izrazilo mnenje, da ni bil do danes še noben predsednik toliko nakoljenn delavstvu, kot je Roosevelt, ker mu je dal priliko organizirati se in da torej konvencija ne krši nobenih svojih principov, ako mu pošlje svoje pozdrave. Predlog delegatnje Mejasch, da se pošlje predsedniku pozdrave, je bil torej dan na glasovanje ter z večino sprejet.

V odbor za plače so bili izvoljeni sledeči delegatje: Barbič 99, Podboj 88, Zaitz 81, Berger 88 in Ambrožič 61. V odboru za pregledovanje računov delegatov so pa sledeči: Podboj, Medvešek, Barilar, Marn in Zarnick.

Da se napravi način plačevanja voznine in dnevne delegatov in drugih dodatnih odposlancev bolj enostavno, je predlagal nadzorni odbor, da se uvede nov sistem. Tezadevni predlog je prinesel pred zbornico Fr. Zaitz in sicer, da se krije voznino in druge potne stroške s svoto 5c na miljo. Ta svota naj bi krila voznino in dnevnice. Za zamujeni čas pri presedanju iz enega vlaka na drugega pa je priporočal odbor po 50c na uro.

Delegat Paul Berger je predlagal dodatke, da se za zamujeni čas pri presedanju ne plača nič in je bil njegov predlog tudi sprejet. Predlog, da se krije potne stroške in dnevnice delegatov in drugih uradnikov Jednote s svoto 5c na miljo, je bil sprejet brez ugovora.

Ker je možno, da se cene voznine do prihodnje konvencije nekoliko spremenijo, je stavil F. Godina predlog, da ima gl. odbor moč svoto 5c zvišati ali znižati kot bodo pač razmere. Zbornica je predlog osvojila.

Vsak delegat je prejel prvi dan tiskano poročilo glavnih odborov in Jednote in na predlog delegata Božiča so bila poročila vzeta na znanje.

Ker ni bilo od raznih odsekov še nikakih poročil, je delegacija vzela v pretres izbiro prihodnjega konvencijnega mesta.

Ta točka je vzbudila obilo živahnosti in zanimanja med delegati. Eden je bolj hvalil svojega naselbino kot drugi. Eni so bili za to, da se vpoštevajo povabilo župana Hoana iz Milwaukee, drugi za Chicaga, ker je tam glavni urad organizacije. Clevelandčani so govorili za Cleveland, odnosno Collinwood.

Sploh je malo manjkalo, da niso bila nominirana vsa mesta, kjer živi kaj Slovencev. Na glasovanje so šla sledeča mesta: Milwaukee, Pittsburgh, Waukegan, La Salle, Detroit, Cleveland-Collinwood, San Francisco, Chicago, Eveleth in Barberton. Ker ni dobilo nobeno mesto nadpolovično večino, hodo šla mesta Pittsburgh, Milwaukee in Cleveland-Collinwood ki so dobila največ glasov, na ožjo volitev.

Ker je kazala ura pet, zborovalci pa niso bili pri volji nagnetiti seje, je zaključil predsednik sejo ter se bo prihodnje konvencije mesto izbralo danes dopoldne.

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

IZ STARE DOMOVINE

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrl Peter Miklavc, železničar v pokoju in hišni posestnik.

V Ljubljani je umrl gospod Franc Smole, hišni posestnik in bivši ključavničarski mojster.

V Starem trgu pri Rakeku je v 80. letu starosti umrla gospa Ivanka Kraje.

V Ljubljani je v 89. letu starosti umrl gospod Karel Tavčar, višji davčni upravitelj v p.

S strelom si je končal življenje.

V Hotinji vasi pri Slivnici so našli na cesti mrtvega 23-letnega posestnikovega sina Janeza Plečka. V rokah je imel samokres, iz katerega si je pogol kroglo naravnost v srce. Kaj je mladenič gnoval v smrt, ni znano.

Oče zabodel sina.

Pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah so bili v vinogradu posestnika Rojsa zaposleni viničarji, ki so po končanem delu šli v neko gostilno, kjer so se opijanili. Med viničarji je nastalo prepiranje, ki se je končalo s pretepom, v teku katerega je 66-letni viničar Jožef Verčič zabodel z nožem svojega 39-letnega sina Jožefa v desno ramo. Sin se je zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi nezavesten.

Osel zadel glavni dobitke.

Četrtno glavnega dobitka v prvem razredu državne razredne loterije je zadel neki osel iz Jagodine. Trije kmetje so skupaj na sejmu kupili starega osla, da jim je vozil led za kavarne. V veselem razpoloženju pa so se vsi trije lastniki in z njimi tudi kavarar zmenili, da bodo kupili četrtno srečke. Ker so bili štirje, so sklenili, da se srečka ne bo glasila na nobeno njihovo ime, pač pa na ime njihovega osla. In res, osel je zadel 50,000 Din. Ko so denar dobili, so oslu privoščili nekaj sladkorja in kozarec vina.

Smrtna kosa.

V Prevaljah je umrla Ana Pauše, hčerka posestnika Matveža Paušeta.

V Kranju je preminula gospa Jerica Ovčjak, posestnica in trgovka.

V Polju pri Podčetrtku je umrla v 48. letu starosti gospodična Terezija Dobrave. Pokojnica je bila sestra župana, gostilničarja in posestnika v Polju.

Umrla je gospa Terezija Hribar, soproga upravnika bolniš.

SKRAT

Neki clevelandski psiholog pravi, da je povprečno v vsaki šolski sobi po četvero otrok, ki bi potrebovali, da se jih nauči dobrih manir. — V dobrih starih časih se je vtepalo takim glavcem manire z brezovko.

Dr. Heinz Oetel, profesor na berlinski univerzi, pravi, da povzroča dijete sive lase. — Jaz sem pa zmerom mislil, da jih povzroča skrbi o neplačanih računih preteklega meseca.

Indijanski dijaki v New Yorku so pričeli s sedečim štrajkom, kar dokazuje, da so se rdečkeci docela civilizirali.

Te dni sem bral, da je nekdo iznašel električnega klovnja. V kolikor mi je znano, doslej ta klovn še ni bil izvoljen v kongres.

Mlad mož z malimi dohodki se je potegoval za roko razvajene mladenke. Njegova mati mu je dejala: "Moral boš trdo delati, če si boš hotel priboriti to dekle."

Njegov oče pa mu je dejal: "A še trše boš moral delati, če ti si jo boš priboril."

"Ali pes tudi grize?"
"To se razume, da grize — ampak pri tem nima nobenih slabih namenov."

Za vsako lepo punco, ki je zrela za ljubezen, sta dva fanta, ki sta zelena od zavisti.

nice in prosekotorja dr. Francea Hribarja v Mariboru.

Rjast žebelj v možgane.

V bolnišnico so pripeljali 23-letnega tesarskega pomočnika Druzoviča Jožefa iz Selc št. 43. V nekem sporu ga je njegov tovariš udaril s planko po glavi. Slučajno je bil v planki rjast žebelj, ki je Druzoviču prodrl lobanjo ter se mu zasadil v možgane. Dosedaj se v bolnišnici še ni zavedel, ter je njegovo stanje zelo nevarno.

Iz strahu pred vojaščino v smrt.

V Bučevcih so našli obešenega 21-letnega posestnikovega sina Jakoba Kolbla. Pokojnik bi bil moral k vojakom, pa se je na predvečer na skednju obesil.

NA VSAK NAČIN

Odlična stvar našega obstoja je dovršenost. Naša izkušnja, naša oprema in naša izvežbanost, vse to skupaj naredi našo potrebo popolno do zadnje podrobnosti.

AUGUST F. SVETEK

POGREBNI ZAVOD

478 EAST 152nd STREET

KENmore 2016

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENDicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo posrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street

Tel.: KENmore 3114

FAKIRJEV UPOR V INDIJI

O upor, ki ga v Vaziristanu v severni Indiji proti Angležem vodi fakir (čudodelnik) iz kraja Ipi, je ženevski "Journal de Genève" napisal naslednje zanimivo poročilo, ki ga za naše bralce v celoti prinašamo.

Angleži vodijo na severozahodni meji Indije pravo kolonialno vojno. Na angleški strani se udeležuje bojov armada 33.000 mož s številnimi tanki, topovi, letali, ki podpirajo pehote na njenem pohodu proti meji Afganistana. Njihova naloga je, ugnati divja plemena Vaziristana ter spraviti na kolena fakirja iz Ipija.

Začetek te borbe je čuden. Neka indijska deklica je bila s silo odgnana od mohamedancev, ki so jo potem prisilili, da je sprejela mohamedansko vero. Starši deklice so se pritožili pri oblasti, ki so takoj ukrenile vse potrebno, da se je deklica, ki je bila mladoletna, vrnila nazaj k svojim staršem.

Danes je žena bogatega indijskega trgovca v Hošjarpurju. To je začetek te čudne vojne. Kajti na podlagi tega dogodka se je dvignil fakir — čudodelnik v Ipiju ter začel svariti obmejno ljudstvo, da je njihova vera v nevarnosti. Dvignili so se tudi drugi indijski duhovni, ki so sledili fakirju. Fakir je zapustil svojo volino v gorovju, kjer je živel svoje strogo meniško življenje ter prišel doli med ljudstvo in tam držal ognjevitte govore. Vročekrvni od teh govorov se bolj razvneti indijski verniki so segli po orožju, ki je itak že dolgo počivalo in vojna, sveta vojna je bila napovedana.

Vojna se je začela z manjšimi praskami. Samotna maščevanja nad neverniki. Tukaj izginjejo žene, dekleta, tamkaj moške, tam zopet otroci. Uropali so jih iz maščevalnosti fakirjeve prietaši. Toda v januarju so začeli spopadli z Angleži. Neka vojaška vrsta, ki je šla mimo Dume, je bila v zasedi napadena. Sedem ranjenih, dva mrtva, to je bil uspeh napada.

V marcu razpolaga fakir že z mogočno vojsko nezadovoljnih in celo mohamedanskih ubežnikov. Napadi trajajo dalje. Uropi žen in otrok tudi. Dne 29. marca se je zgodilo, da so fakirjevi vojaki zopet napadli angleško vojaško skupino, ubili častnika in 19 vojakov ter jih ranili 40.

Upor gromi po vsem gorovju med Belučistanom in goro Kajber. Anglija se razburi. Takšnih neredov ne more dovoliti na svoji severni indijski meji, kajti nevarno je, da jih ne bi sosed (to je sovjetska Rusija) ne izkoristil v svoje namene. Nevarnost je tudi, da se ne bi nemiri razširili proti jugu in zanesli nered po vsej Indiji, kjer so itak velike težave z uvajanjem nove ustave. Vlada v New Delhiju, ki je upravo glavno mesto Indije, se odloči za nastop in v začetku aprila je odposlanih 33.000 vojakov v deželo fakirjevega upora.

General Burgh, ki poveljuje angleški vojski, poskuša najprej upornike prestrašiti. Njegova letala bombardirajo fakirjeve postojanke. Bombardiranje je imelo uspeh, kajti uporniki prisilijo fakirja, naj se gre pogajati z Angleži. Toda fakir odkloni.

Kjer je vera v vprašanju, tako pravi, tam ne more biti nobenih pogajanj. In uporniki tabor se deli v dva dela. Severnjaki v gorovju živeči Torikeli se znova strnejo okrog fakirja, da nadaljuje sveto vojno proti Angležem, južnejše živeči Mahsudani pa proglasijo modro nevtalnost v pričakovanju, da bodo mogli zasesti vasi in premostiti svojih severnih bratov, kadar bodo v boju proti Angležem podlegli, o čemer itak ne more biti dvoma.

Tako je generalu Burghu mogoče, da hitro napreduje. Sicer ima tu pa tam manjše izgube od raznih zased, ki streljajo na njegove vojaške, toda v glavnem nima pred seboj nobenega pravega odpora ter koraka naravnost v gorsko gnezdo, kjer živi in svoje vernike za boj navdušuje neugnani fakir.

Sicer pa se mu tudi zelo muči. Kajti vročina, strašna vročina prihaja in malarija je že začela razsajati med njegovimi četami.

Kaj se bo zgodilo. Zlom fakirjevega upora je neizbežen. Mogoče ga bodo Angleži selo ujeli, tega čudnega fakirja namreč. In mir se bo naselil zopet po Vaziristanu. Toda za koliko časa. Kajti ne pozabimo, da prebiva po Vaziristanu ponosno poldivje plemo z izrazitimi roparskimi nagoni. Angleška vlada je že dosedaj morala napram njemu izvajati politiko, ki na svetu nima pare. Pokrajina je

preobsežna in preveč divja, da bi jo mogli zasesti vojaško in jo trajno obdržati pod vojaškim nadzorstvom. Angleži je torej niso zasedli, marveč so leta 1879 samo proglasili, da si jo priključujejo k svoji indijski posesti. To pa zato, da bi na diplomatskem polju imeli proste roke.

Sicer pa se za deželo niso dosti zmenili in so divja plemena samo takrat nekoliko ohladili, kadar so prišla ropat nižje v doline in kakad so nastale kakšne nevarne netranje burje bodisi vsled slabe letine, bodisi iz drugih razlogov verskega ali čutnega značaja. Od leta 1849 pa do leta 1900 so Angleži morali vsega poslati v to pokrajino 110 vojaških ekspedicij, ki so šle miriti in hladiti vročo kri vazirskih gorjancev.

Leta 1907 so Angleži podpisali z Rusijo pogodbo, na podlagi katere je Rusija priznala angleško lastninsko pravico nad Vaziristanom. Toda ta sporazum so boljševiki takoj preklicali, kakor hitro so prišli na oblast ter so neprestano hujskali vazirjske bojevnike proti angleškemu gospodarstvu. Že leta 1921 je tamkaj izbruhnil silno krvav upor, ki je trajal do konca leta 1922. Uporniki so bili dobro oboroženi z boljševiškim orožjem, ki je prišlo čez afganistansko gorovje takrat, ko je bil afganistanski emir še znani prijatelj boljševikov Amanulah.

Angleži so morali potem Amanulaha pregnati iz Afganistana in tam ustoličiti poglavarja, ki ni več boljševikom vdan. To se jim je tudi posrečilo. Amanulah je izgubil prestol in državo ter se sedaj klati okrog po Evropi. Tako so Angleži imeli v Vaziristanu mir vse do zadnjega časa. Sedanji upor pa je dokazal, da je Vaziristan, ki lahko postavi oboroženo vojsko 60.000 mož, zopet oborožen s sovjetskimi puškami, strojnimi in v bombami.

Fakirjev upor je torej dogodek v dolgi zgodovini borb teh gorskih narodov v Indiji za svojo svobodo. Je nadalje dokaz, da tamkaj v podzemlju traja nasprotje do Angležev brez usmiljenja dalje. — Najmanjši

vzrok zadostuje, da ogenj zopet razpiha v nevaren požar. Toda fakirjev upor je še več. V zgodovini bo imenovan kot važen dogodek v prodiranju Rusije do morja, do Indijskega oceana. In s tega stališča je ta boj svetovno-zgodovinskega pomena.

VZROKI KATASTROF

Pretekli teden je v Lakehurstu, N. J., zgorela velika nemška zračna ladja "Hindenburg" in je v katastrofi izžubilo življenje 35 oseb, namreč 12 potnikov, 22 članov posadke in en delavec, zaposlen na tleh, kamor se je goreča zračna ladja zrušila. Od 63 oseb, ki so se rešile smrti, je bilo 50 poškodovanih ali ožganih.

Kaj je povzročilo požar in eksplozijo na ogromni nemški zračni ladji, v hipu, ko je po prekoceanski vožnji nameravala pristati na letališču v Lakehurstu, za enkrat že ni znano. Ugiba se to in ono, toda dokler ne bodo eksperti izvedli vsestranske preiskave, ne bomo vedeli nič gotovega.

Vsaka katastrofa ima svoj vzrok in delo ekspertov je najti dotični vzrok, da se v bodoče slične nesreče preprečijo. Vsaka nesreča je šola, ki nas nekaj novega nauči, namreč v smernici, kako se podobnih nesreč izogibati v bodočnosti. Eksperti iščejo znake vzrokov v razvalinah, v ožganem lesu, v stopljenem steklu, v zvitem železnem ogrodju, v pozicijah razbitega zidovja itd. Po temeljitem iskanju dostikrat najdejo pravi vzrok, kar sicer nič ne koristi žrtvam katastrofe, toda mnogokrat prepreči ponovitev takih nesreč.

Ko je pred nekaj tedni v New Londonu, Texas, eksplozija razdejala veliko šolsko poslopje in uničila 427 mladih življenj, je bil takoj poklican kemikalno-inženirski profesor tesaške univerze, dr. E. P. Schöch, da skuša najti vzrok katastrofe. Po poziciji in načinu poškodovanja razvalin je najprej ugotovil, da je eksplozija nastala v notranjosti poslopja. Potom nadaljnjih preiskav je dognal, da je eksplozijo povzročil naravni plin, ki

se je nabiral v pritličju in od tam našel pot v votle stene, kjer ga je vžgala iskra neke električne naprave. Prva posledica preiskave bo, da bodo v bodočnosti votle stene javnih poslopij v Texasu zaprte za uhaajačji plin.

Pri zgradnji novega mostu čez ožino Golden Gate v San Franciscu, se je bila pred nekaj meseci utrjala jeklena varnostna mreža ter je deset delavcev padlo v morje in utonilo. Eksperti, ki so iskali vzrok katastrofe, so dognali, da so bili gotovi kovinski deli varnostne mreže pokvarjeni.

Ni še dolgo, kar se je par sto čevljev od letališča v Oaklandu, Cal., ponesrečilo potniško letalo, ki je dve uri prej odplulo iz Los Angelesa. Nekaj ur pozneje so razvaline letala našli v plitvi vodi zaliva, nedaleč od obrežja. Smrt je zahtevala vseh osem potnikov in oba pilota. Eksperti so več tednov vodili vsestransko preiskavo in končno so pronašli, da je bilo vzrok nesreče izpreminjalo (switch) kontrole, ki se je zagostilo in ustavilo. V bodoče bodo na letalih izpreminjala kontrole nameščena tako, da se ne bodo mogla zagostiti.

Svoječasno je treščilo na tla blizu Pittsburgha izletniško letalo z desetim izletniki. Ubiti so bili vsi izletniki, po številu 10, in pilot. Preiskava je dognala, da je peta ženskega čevlja pretrgala dotok gasolina k motorjem.

V rovih, kjer se pripetijo eksplozije, uvedejo eksperti natančno preiskavo, da doženejo vzrok istih in jih preprečijo v bodočnosti. Isto velja tudi za eksplozije in požare na ladjah.

TOOK OFF 17 LBS. OF UGLY FAT

HEEDED DOCTOR'S ADVICE

Mrs. Robert Hickey, Roseville, Calif., writes: "My doctor prescribed Kruschen Salts for me—he said they wouldn't hurt me in the least. I've lost 17 lbs. in 6 weeks. Kruschen is worth its weight in gold."

Mrs. Hickey paid no attention to gossipers who said there was no safe way to reduce. She wisely followed her doctor's advice. Why don't YOU?

Get a jar of Kruschen to-day (lasts 4 weeks and costs but a trifle). Simply take half teaspoonful in cup of hot water every morning. All druggists.

Vsem Slovincem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo

krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor "The Native's Return," "Laughing in the Jungle" in "Dynamite"

✱ ✱

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

Naj bo poškodba velika ali mala, eksperti ne odjenjajo prej, da najdejo vzrok iste.

Tekom zadnjih dveh desetletij se je v tej deželi pripetilo okrog 400 eksplozij žitnega prahu, ki so zahtevale skupno 320 življenj. Po eni večji eksploziji žitnega prahu, ki se je pripetila na srednjem zapadu, so eksperti pronašli, da so iskro za eksplozijo povzročili silno majhni delci kovin, ki so na en ali drug način prišli med žito in so se med sipanjem žita razgrela. Zdad imajo pri vseh večjih žitnicah posebne magnetne, ki iz žita odtegnejo vse kovinske delce. Eksplozije žitnega prahu so od takrat mnogo bolj redke.

"Nova Doba"

Iz stare domovine

VISOKA STAROST

Najstarejši prebivalec vrbaške banovine je bil slaščičar Nuro Halilović, ki je te dni umrl v Banja Luki. Dosegel je visoko starost 119 let. Pokojni Halilović je bil doma iz Albanije, od koder se je preselil v Banjaluko pred 45 leti. V visoki starosti je bil veder in čil, pred kakimi 10 dnevi se je prehladil in ko je dobil pljučnico, je umrl.

ODKLONJENA DOBROTA

Na Olibu, otoku severne Dalmacije, si je vzel življenje 80-

Use only one level teaspoonful to a cup of flour for most recipes. Manufactured by Baking Powder Specialists who make nothing but Baking Powder.

KC BAKING POWDER

Same P. ice Today as 45 Years Ago
25 ounces 25¢

Double Tested!
Double Action!

MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

Full-flavored

—perfect for cooking!

Kraft American has a mellow, full-flavored richness that makes it perfect for sandwiches. And for cooked dishes you can depend on this American Cheese to melt perfectly.

Sews FORWARD OR BACKWARD

Makes the same perfect Singer stitch in either direction. Little lever changes direction instantly, and regulates exact number of stitches per inch. Darns, embroiders like magic. Winds bobbin as you sew. Large capacity round bobbin. Light running. New model stand and cabinet. Surprisingly low in price. Easy terms.

SINGER

Erasmus Gorshe
1030 East 66th Place
Corner St. Clair
HEnd. 4245

letni premožni posestnik Jacob Lukas. Vzrok njegovega obupa je nenavaden. Sin starega Lukasa je dolga leta živel v Ameriki, pred meseci pa je pisal, da se vrača domov. Oče mu je hotel storiti nekaj dobrega in izbral mu je nevesto. To je bila neka mlada vdova in starec ji je zatrjeval, da jo bo sin gotovo vzel. Pred nekaj dnevi se je sin vrnil, a izbrane neveste ni maral. Oče mu jo je priporočal na vse načine, rotil je sina, naj jo vzame, ker je tako obljubljeno in vse pripravljeno, sin pa za vse to ni imel nobenega razumevanja. Zaradi tega je starec obupal.

POŽAR STARIH STAVEB

V Selcih v Slov. goricah je upepelil ogenj gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestnika Vinka Silca. Obe stavbi sta bili postavljene ravno pred 100 leti. Zgoreli so tudi vsi pridelki.

Asthma Cause Fought in 3 Minutes

By dissolving and removing mucus or phlegm that causes straining, choking, Asthma attacks, the doctor's prescription Mendoac removes the cause of your agony. No smokes, no dopes, no injections. Absolutely tasteless. Starts work in 3 minutes. Sleep soundly tonight. Soon feel well, young, stronger, and eat anything. Guaranteed completely satisfactory or money back. If your druggist is out ask him for order Mendoac for you. Don't suffer another day. The guarantee protects you.

DON'T NEGLECT A COLD

Prehlad v prsih ki lahko postane nevaren je navadno hitro olajšan, ko se uporabi pomirjevalen, topel Musterole. Musterole NI le mazilo. Je prehladilo ter pomaga izločiti bolečino. Milijoni ga rabijo že 25 let. Tri vrste. Priporočajo ga mnogi zdravnikov in strožnik. V vseh lekarnah.

MUSTEROLE

1 NO LONGER DREAD WASHING POTS AND PANS
CARLTON WARE Made of ENDURO Stainless Steel Cleans So Easily

End forever the drudgery of cleaning cooking utensils. Equip your kitchen with Carlton Ware, made of that marvelous new metal, Enduro Stainless Steel. Food simply can not cling tightly to its hard, gleaming surface. Cleans as easily as a china dish—no scouring, just soap and water. It lasts a lifetime and always looks bright and new.

You will never need to replace Carlton Ware kettles, pans, boilers, roasters, and other utensils. Solid metal all through, they never wear out—remain bright and shining always.

Resolve today that you are going to bring your kitchen up to date with Carlton Ware. See our large display. You will find any utensil you desire.

Special Introductory Offer:
Carlton 2-quart Sauce Pan, regular value \$1.70, this week only \$1.00

Superior Home Supply
6401-03 Superior Ave.

Millions prefer it to mayonnaise—costs less!

Miracle Whip is different—delicious! The time-honored ingredients of mayonnaise and old-fashioned boiled dressing are combined in a new, skillful way. Given the long, thorough beating that French chefs recommend for ideal flavor and smoothness—in the Miracle Whip beater that's exclusive with Kraft.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Imenovala se bosta Jakob in Ana!

Morda tudi Pavel in Aleksandra!

V jarku, za nekim velikim drevesom je ležal neki suhi, veliki človek in se igral z ostrim bodalom.

Jefim Aleksandrovič ga v temi ni mogel videti.

Človek v jarku pa je premišljeval:

— Ali bi? Ali ne bi? Prvi, ki bo prišel po tej poti...

Jefim Aleksandrovič je bil prvi, ki mu je prišel nasproti.

Nenadoma skoči človek iz jarka in porine poštnemu kočijažu bodalo v srce.

Jefim Aleksandrovič je še mislil:

— Čez tri ure bom doma, čez tri ure bom doma!

Nato pa se zgardi na cesto.

Napadalec potegne iz žepa malo svetiljko in posvetil neznanca v obraz.

Nato mu začne obračati žepce.

Dvajset rubljev — potni list, ki se je glasil na Jefima Aleksandroviča, rojenega nekje v Sibiriji — razen tega pa še pisimo pošte v Tokrovskojem, to je bilo vse, kar je našel razbojnik v njegovih žepih.

Ropar začne tihotajski začeti ruske državne himne. Bil je razočaran.

Drugače dne se je javil novi poštni kočijaž Jefim Aleksandrovič upravitelju pošte v Tokrovskojem.

Bilo je to istega dne, ko so našli v obcestnem jarku truplo nekega neznanega človeka brez dokumentov.

Ker je bil to pripadnik nižjih slojev, se ni policija preveč brigala, da bi dognala identiteto njegove besede in vzrok nepričakovane smrti.

Dan pozneje so ga pokopali v kotu pokopališča v Tobolsku, tam, kjer navadno pokopavajo samomorilce.

Tako je umrl edini brat Vladimirja Dembinskega — tiho in neslišno se je poslovil od tega sveta.

Vladimirja je vzgajal njegov stari stric v Petrogradu, ki je sam živel v neki stari predmestni hišici.

Bil je reven uradnik, podnevi zaposlen in ko se je zvečer vrnil domov, je izpraševal svojega malega nečaka, mu popravljal naloge in se z njim zabaval.

Tako je odrasel Vladimir v njegovi hiši in ko je končal gimnazijo, ga je poslal stric na vseučilišče, kjer se je vpisal na medicinsko fakulteto.

Komaj je študiral leto dni, mu je umrl stari stric in Vladimir je ostal sedaj sam na svetu.

Trpel je pomanjkanje, večkrat ni ničesar jedel, vendar pa je marljivo študiral in pravočasno končal svoje nauke.

Takrat se je seznanil nekega dne v Petrogradu z lepo, mlado deklico, v katero se je takoj zaljubil.

To je bila Dora, hči oršovskega načelnika, ki jo je oče poslal v Petrograd, da se tu izobraži, da dobi primerno vzgojo in postane tako odlična dama.

Dora je živila v penzionatu, kjer je ostala tri leta.

Marsičesa se je naučila. Naučila se je francoščine, znala je igrati na glasovir, čitala je knjige — z eno besedo, iz male oršovske dekle se je kmalu razvila prava mlada petrograjska dama.

Kako je sanjaril Vladimir Dembinski, da bo srečen z njo! Vse se jima je posrečilo, prišel je v Oršovo, Dorin oče je pristal na poroko, toda na dan poroke, se je pripetila ta strašna nesreča, ki je imela tako grozne posledice.

Sedaj je taval po petrograjskih ulicah in premišljeval o svoji tragični usodi.

Se danes bo odšel v Irkutsk, kjer bo vladal kot guverner, — pokopati pa bo moral svojo življensko srečo, vse svoje nade na veselje, srečno in zadovoljno življenje.

Ko je zapustil Vladimir Dembinski sobo, kjer sta se nahajala carica Katarina in minister grof Panin, je vladal v sobi sploščka molka.

Carica se je razburjeno sprehajala po sobi.

Tako je minilo nekoliko minut.

Naposled pa je grof Panin vprašal:

— Veličanstvo, kaj bo sedaj? — Panin — odvrne carica — sedaj imam za vas važno delo.

Napišite opatu Kalipu, v samostanu trapistov na polotoku Kola pismo, naj takoj pošlje kneza Aleksandra Potemkina v Petrograd!

Naglasite, da mora Adeksander Potemkin takoj odpotovati in sicer na najhitrejši način.

— Srečen sem, Vaše Veličanstvo, da vam lahko služim — odgovori minister Panin in se prikloni.

Katarina mu nato ponudi roko, ki jo on poljubi.

Nato spremi carico iz sobe in gre z njo po stopnicah na vrt, kjer je čakala kočija.

Grof Panin je še dolgo stal in gledal za njo.

Tiho in zadovoljno se je smehljal.

Nato vzame iz žepa svojo srebrno dozo, si prižge cigareto in zasepeče:

Sedaj bodo zopet napočili dobri, stari časi!

Vse bo tako, kakor je bilo nekoč!

Katarina vladala nad Rusijo, Potemkin bo vladal nad Katarino, jaz pa bom vladal nad Potemkinom.

Pravi vladar v Rusiji bom torej jaz!

In to vse s pomočjo te uboge, mlade ciganke!

Elizabetha je živila že nekoliko tednov v krasni palači grofa Panina.

Imela je vsega v izobilju. Dobro se ji je godilo, ničesar ji ni manjkalo.

Nasprotno! Stanovale je v lepo opremljeni sobi, prinašali so ji najboljše jedi, lahko je čitala in se zabavala, kolikor koli se je hotela, nihče je ni žalil in vznemirjal.

Toda vendar ji je bilo to stanje nezno.

Zdelo se ji je, da je zaprta v zlato kletko — ona pa je tako ljubila svobodo.

V tem času, ki ga je preživela v hiši ministra grofa Panina, se ni nikoli razgovarjala s kakim človekom.

Čas je mineval in ona še vedno ni nikogar videla.

Jedi in ostala sredstva so ji dajali skozi malo okence v vratih, tako da je bila kakor kaka ujetnica.

Spočetka je Elizabeta neprestano mislila, da jo bodo ubili.

Prve dni ni poskusila nobene odgovori minister Panin in se prikloni.

Niti piti se ni upala, ker se je bala, da so jedi in pijače zastrupljene.

Prepričana je bila, da jo je zvalila carica Katarina samo zato v Petrograd, da bi jo dala ubiti.

Drugače si ni znala razlagati caričinega postopanja.

Toda čas je mineval in Elizabeti niso storili ničesar žalega.

Ščasoma se je pomirila in je uvidela, da so jo pripeljali v Petrograd iz drugih vzrokov.

O tem je mnogo premišljevala.

Naposled se je toliko približala resnici, da je uvidela, da namerava Katarina z njo nekaj posebnega.

Eno pa ji je bilo jasno, da se vse to tiče Potemkina.

Dolgo časa je živila v neizvestnosti, pomirilo pa jo je spoznanje: po dolgem, dolgem času bo zopet videla ljubljene Potemkina. On je torej še živ!

Ta nada ji je dajala novih moči.

Niti slutila ni, kako hitro se bo uresničila njena nada!

Tridesetprvega dne se nenadoma odpro vrata njene sobe in na pragu se pojavi grof Panin.

Elizabetha razburjeno vstane. Čutila je, da ji močno utripa srce — vedela je, da je napočil sedaj odločilni trenutek.

Panin zapre za seboj vrata. Nato stopi k njej in jo premeri z dolgim, začudenim pogledom od glave do pete.

Toda Elizabeta ni povsila oč.

Nato jo Panin vpraša:

— Ali ste res ciganka?

Elizabetha ne odgovori takoj. Sam Bog ji je vdihnil v tem trenutku misel, naj ne pove svojega pravega imena, naj ne izda, kdo je.

— Sem, gospod!

— Kdaj ste rojeni?

— Ne vem, gospod!

— Kako to, da ne veste?

— Mi cigani nimamo krstnega lista in meni ni nihče povedal, katerega leta sem bila rojena.

— Ali vsaj veste, kje ste se rodili?

— Niti tega ne vem, gospod! Jaz sem vendar ciganka!

— Ali so vas našli na cesti?

— Najbrž sem se rodila nekje v ciganskem taborišču, — cigani namreč nimajo svojega stalnega bivališča!

— Kje ste doslej živeli? — nadaljuje grof Panin.

— Gospod, dolgo časa sem potovala s svojo četo po širnem svetu.

— Bila sem v Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem — v mnogih deželah, ki sem jim že pozabila imena.

Videla sem mnogo sveta, mnogo mest in vasi, — ker potujem že od mladih nog! ne spominjam se, da bi se bila mudila kdaj v kakem mestu več kakor par dni!

— Toda vi ne izgledate kot ciganka! — reče grof Panin. — Ali mi to lahko razložite?

Elizabetha se zamisli.

— Da, gospod — odgovori ona — čez nekoliko trenutkov, — neka stara ciganka mi je nekoč pripovedovala, da moj oče ni bil cigan.

Dejala je, da je bil odlični gospod.

Morda je bil plemič, velikaš!

— To se včasih dogaja — reče Panin. — Ali te pa zvedeli, kdo je bil vaš oče?

— Nisem — odgovori Elizabeta. — Stara ciganka mi je samo dejala, da je bil neki bogati plemič iz Moskve, v katerega se

— Ali ste res ciganka?

Elizabetha ne odgovori takoj. Sam Bog ji je vdihnil v tem trenutku misel, naj ne pove svojega pravega imena, naj ne izda, kdo je.

— Sem, gospod!

— Kdaj ste rojeni?

— Ne vem, gospod!

— Kako to, da ne veste?

— Mi cigani nimamo krstnega lista in meni ni nihče povedal, katerega leta sem bila rojena.

— Ali vsaj veste, kje ste se rodili?

— Niti tega ne vem, gospod! Jaz sem vendar ciganka!

— Ali so vas našli na cesti?

— Najbrž sem se rodila nekje v ciganskem taborišču, — cigani namreč nimajo svojega stalnega bivališča!

— Kje ste doslej živeli? — nadaljuje grof Panin.

— Gospod, dolgo časa sem potovala s svojo četo po širnem svetu.

— Bila sem v Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem — v mnogih deželah, ki sem jim že pozabila imena.

Videla sem mnogo sveta, mnogo mest in vasi, — ker potujem že od mladih nog! ne spominjam se, da bi se bila mudila kdaj v kakem mestu več kakor par dni!

— Toda vi ne izgledate kot ciganka! — reče grof Panin. — Ali mi to lahko razložite?

Elizabetha se zamisli.

— Da, gospod — odgovori ona — čez nekoliko trenutkov, — neka stara ciganka mi je nekoč pripovedovala, da moj oče ni bil cigan.

Dejala je, da je bil odlični gospod.

Morda je bil plemič, velikaš!

— To se včasih dogaja — reče Panin. — Ali te pa zvedeli, kdo je bil vaš oče?

— Nisem — odgovori Elizabeta. — Stara ciganka mi je samo dejala, da je bil neki bogati plemič iz Moskve, v katerega se

— Ali ste res ciganka?

Elizabetha ne odgovori takoj. Sam Bog ji je vdihnil v tem trenutku misel, naj ne pove svojega pravega imena, naj ne izda, kdo je.

— Sem, gospod!

— Kdaj ste rojeni?

— Ne vem, gospod!

— Kako to, da ne veste?

— Mi cigani nimamo krstnega lista in meni ni nihče povedal, katerega leta sem bila rojena.

— Ali vsaj veste, kje ste se rodili?

— Niti tega ne vem, gospod! Jaz sem vendar ciganka!

— Ali so vas našli na cesti?

— Najbrž sem se rodila nekje v ciganskem taborišču, — cigani namreč nimajo svojega stalnega bivališča!

— Kje ste doslej živeli? — nadaljuje grof Panin.

— Gospod, dolgo časa sem potovala s svojo četo po širnem svetu.

— Bila sem v Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem — v mnogih deželah, ki sem jim že pozabila imena.

Videla sem mnogo sveta, mnogo mest in vasi, — ker potujem že od mladih nog! ne spominjam se, da bi se bila mudila kdaj v kakem mestu več kakor par dni!

— Toda vi ne izgledate kot ciganka! — reče grof Panin. — Ali mi to lahko razložite?

Elizabetha se zamisli.

— Da, gospod — odgovori ona — čez nekoliko trenutkov, — neka stara ciganka mi je nekoč pripovedovala, da moj oče ni bil cigan.

Dejala je, da je bil odlični gospod.

Morda je bil plemič, velikaš!

— To se včasih dogaja — reče Panin. — Ali te pa zvedeli, kdo je bil vaš oče?

— Nisem — odgovori Elizabeta. — Stara ciganka mi je samo dejala, da je bil neki bogati plemič iz Moskve, v katerega se

— Ali ste res ciganka?

Elizabetha ne odgovori takoj. Sam Bog ji je vdihnil v tem trenutku misel, naj ne pove svojega pravega imena, naj ne izda, kdo je.

— Sem, gospod!

— Kdaj ste rojeni?

— Ne vem, gospod!

— Srečen sem, Vaše Veličanstvo, da vam lahko služim — odgovori minister Panin in se prikloni.

Katarina mu nato ponudi roko, ki jo on poljubi.

Nato spremi carico iz sobe in gre z njo po stopnicah na vrt, kjer je čakala kočija.

Grof Panin je še dolgo stal in gledal za njo.

Tiho in zadovoljno se je smehljal.

Nato vzame iz žepa svojo srebrno dozo, si prižge cigareto in zasepeče:

Sedaj bodo zopet napočili dobri, stari časi!

Vse bo tako, kakor je bilo nekoč!

Katarina vladala nad Rusijo, Potemkin bo vladal nad Katarino, jaz pa bom vladal nad Potemkinom.

Pravi vladar v Rusiji bom torej jaz!

In to vse s pomočjo te uboge, mlade ciganke!

Elizabetha je živila že nekoliko tednov v krasni palači grofa Panina.

Imela je vsega v izobilju. Dobro se ji je godilo, ničesar ji ni manjkalo.

Nasprotno! Stanovale je v lepo opremljeni sobi, prinašali so ji najboljše jedi, lahko je čitala in se zabavala, kolikor koli se je hotela, nihče je ni žalil in vznemirjal.

Toda vendar ji je bilo to stanje nezno.

Zdelo se ji je, da je zaprta v zlato kletko — ona pa je tako ljubila svobodo.

V tem času, ki ga je preživela v hiši ministra grofa Panina, se ni nikoli razgovarjala s kakim človekom.

Čas je mineval in ona še vedno ni nikogar videla.

Jedi in ostala sredstva so ji dajali skozi malo okence v vratih, tako da je bila kakor kaka ujetnica.

Spočetka je Elizabeta neprestano mislila, da jo bodo ubili.

Prve dni ni poskusila nobene odgovori minister Panin in se prikloni.

Niti piti se ni upala, ker se je bala, da so jedi in pijače zastrupljene.

Prepričana je bila, da jo je zvalila carica Katarina samo zato v Petrograd, da bi jo dala ubiti.

Drugače si ni znala razlagati caričinega postopanja.

Toda čas je mineval in Elizabeti niso storili ničesar žalega.

Ščasoma se je pomirila in je uvidela, da so jo pripeljali v Petrograd iz drugih vzrokov.

O tem je mnogo premišljevala.

Naposled se je toliko približala resnici, da je uvidela, da namerava Katarina z njo nekaj posebnega.

Eno pa ji je bilo jasno, da se vse to tiče Potemkina.

Dolgo časa je živila v neizvestnosti, pomirilo pa jo je spoznanje: po dolgem, dolgem času bo zopet videla ljubljene Potemkina. On je torej še živ!

Ta nada ji je dajala novih moči.

Niti slutila ni, kako hitro se bo uresničila njena nada!

Tridesetprvega dne se nenadoma odpro vrata njene sobe in na pragu se pojavi grof Panin.

Elizabetha razburjeno vstane. Čutila je, da ji močno utripa srce — vedela je, da je napočil sedaj odločilni trenutek.

Panin zapre za seboj vrata. Nato stopi k njej in jo premeri z dolgim, začudenim pogledom od glave do pete.

Toda Elizabeta ni povsila oč.

je moja mati zaljubila.

Pozneje jo je zapustil, kakor se pač to marsikateri lepi ciganki zgodi.

— Sedite na ta stol — reče grof Panin po kratkem molku, — sedite in poslušajte me!

Najbrž ste se začudili, ko so vas aretirali.

Gotovo ste se bali, kaj se bo zgodilo z vami, ko so vas privedli v Petrograd!?

Opazili pa ste gotovo, da vam ne nameravamo ničesar žalega storiti in da nismo z vami tako postopali, kakor se postopa z ujetniki in zločinci.

Mislil, da ste bili prijetno presenečeni, ko ste našli mesto gole celice v Petro-pavlovski trdnjavi udobno opremljeno sobo!

— Gospod, jaz nisem vendar ničesar storila, reče Elizabeta. — Ne vem, zakaj bi me lahko enostavno zaprli v temno ječo.

— Ne, ne — odgovori grof Panin, — nimamo vzroka, zato smo vas tudi namestili v moji palači!

— Gospod, dobro sem živila v vaši hiši — odgovori Elizabeta. — Če bi bilo po mojem, bi ostala vedno tu, nikoli si ne bi želela boljše življenja!

Živila sem mirno in udobno.

Ničesar mi ni bilo treba delati brezskbno sem živila in skrbi me niso mučile.

Ko sem potovala s svojo četo, sem imela vedno dovolj dela, — marsikaj sem morala storiti — razen tega pa je vedno potovanje po slabih cestah zelo naporno!

Grof Panin se nasmehne.

Sedaj je bil popolnoma prepričan o tem, da je ta mlada deklica resnično prava ciganka.

Samo človek nizkega rodu lahko zamenja svobodo z dobrih življenjem. To lahko stori le človek, ki je tako neizobražen

kakor je ta mlada ciganka.

Bila je sicer lepa, njen oče je bil plemič, toda po vzgoji in načinu življenja je ostala vendar le navadna ciganka.